

Herdenking 2019

75 JAAR VR7JHEID

*Operatie Market Garden in Oss
19 september 1944*

Educatief materiaal voor groep 6, 7 en 8

Beste docent,

In deze lesbrief vindt u beknopte informatie over Operatie Market Garden in de Tweede Wereldoorlog en over de gevolgen van deze grote militaire actie van de geallieerden in Oss en directe omgeving. Operatie Market Garden begon op 17 september 1944 en was een indrukwekkende operatie door de lucht en over land. Op 19 september 1944 werd Oss bevrijd door Britse militairen. Dit is intussen 75 jaar geleden. Aan de hand van onder andere de foto's van de Osse fotograaf Leo van den Bergh kunt u de leerlingen vertellen over Operatie Market Garden in Oss.

Ook krijgt u het boekje 'Wat is het je waard' toegestuurd. Dit is een uitgave van Erfgoed Brabant in samenwerking met het Stadsarchief Oss. Hierin draait het om morele dilemma's in de Tweede Wereldoorlog, die goed vertaald kunnen worden naar de huidige tijd. Dit boekje is ook te vinden op de website van het Stadsarchief Oss: www.stadsarchiefoss.nl, onderdeel Educatie, Wat is het je waard.

Er is in september veel aandacht voor 75 jaar bevrijding van Oss en omgeving. In Museum Jan Cunen zijn de tentoonstellingen 'Market Garden in Oss' en 'Museum van de stad - Vier de vrijheid!' te zien en is er wordt een speciale Liberation Obstacle Run georganiseerd bij de Geffense Plas. Op donderdag 19 september is om 12.00 uur de officiële herdenking bij het monument voor Vrijheid, Verdraagzaamheid en Vrede aan de Prof. Regoutstraat in Oss. Hier zal zowel de oorlog herdacht als de vrede gevierd worden.

Dit lesmateriaal is gemaakt door het Stadsarchief Oss in opdracht van de gemeente Oss en is geschikt voor groep 6, 7 en 8. Het is een herziene versie van het lesmateriaal dat 5 jaar geleden is gemaakt, voor de 70-jarige herdenking. Het bestaat uit 3 onderdelen:

Les 1:

Vorbereidende les met digitale foto presentatie met informatie over Operatie Market Garden algemeen en in Oss (op school). Deze presentatie staat op de website van het Stadsarchief (www.stadsarchiefoss.nl, onderdeel Educatie, primair onderwijs) en kan aangevraagd worden via: informatie@stadsarchiefoss.nl.

Les 2:

Optioneel: de herdenking en viering van Operatie Market Garden op donderdag 19 september 2019 (buiten school).

Les 3:

Verwerkingsles (op school).

Naast deze lesbrief en de powerpointpresentatie kunt u uiteraard gebruik maken van uw eigen geschiedenismethode voor algemene informatie over de Tweede Wereldoorlog en de bevrijding.

We wensen u en uw leerlingen interessante lessen toe.
Stadsarchief Oss & gemeente Oss

stadsarchief oss

Les 1

75 JAAR

VRJHEID

Vorbereidende les; informatie voor de docent

Als voorbereiding op deze les over Operatie Market Garden kunt u eventueel filmmateriaal van SchoolTV laten zien dat op internet beschikbaar is:

- Operatie Market Garden op SchoolTV (5 minuten): www.schooltv.nl/no_cache/video/crid/20091214_arnhem03
Of zoek op www.schooltv.nl op: Market Garden
- Serie 13 in de oorlog, aflevering Arnhem (21 minuten) : schooltv.nl/video/13-in-de-oorlog-arnhem-1
Deze serie is ook op dvd te koop.

Wat was Operatie Market Garden?

Operatie Market Garden is één van de grootste militaire operaties uit de Tweede Wereldoorlog. Het is de bekendste operatie op Nederlands grondgebied. Het was een aanval van de geallieerden (in dit geval de Britten, Amerikanen en Polen) tegen de Duitsers. Na D-Day, de succesvolle landing op 6 juni 1944 in Normandië, hadden de geallieerden in augustus en september 1944 Noord-Frankrijk en België bevrijd. Market Garden was een tweede grootscheepse aanval om de nazi's te bestrijden. Het plan was bedacht door de Britse veldmaarschalk Bernard Montgomery. De militaire actie begon op zondag 17 september 1944; zeventig jaar geleden.

Operatie Market Garden bestond uit twee delen. 'Market' was de codenaam voor de landing van geallieerde luchtlandingstroepen bij Arnhem, Nijmegen en Eindhoven. Deze troepen moesten de belangrijke bruggen over de Rijn, de Waal en de Maas en omliggende gebieden veroveren. Ze deden dit grotendeels met parachutisten en deels met zweefvliegtuigen, die getrokken werden door gemotoriseerde vliegtuigen. In deze zweefvliegtuigen, ook wel gliders genoemd, zaten niet alleen soldaten, maar ook jeeps en wapens. Er werden 6.320 vliegtuigen en 35.000 manschappen ingezet. Het was een indrukwekkend gezicht; de lucht was gevuld met vliegtuigen en parachutes.

'Garden' was de naam voor de aanval van de grondtroepen. Zij moesten vanuit België (vanaf Lommel, vlakbij de grens) oprukken naar Arnhem en zo Nederland bevrijden. Hun route liep via Eindhoven, Sint-Oedenrode,

Veghel, Uden, Grave en Nijmegen naar Arnhem. Hierbij waren 100.000 man en 22.000 pantservoertuigen betrokken. Luchtmacht en grondleger konden zo samen Nederland bevrijden, was het plan. Het was een gevaarlijk plan. En er was haast bij, want de grondtroepen moesten in drie dagen vanaf de Belgische grens naar Arnhem zien te komen. Dwars door het bezette Nederland. De geallieerden hoopten dat door Operatie Market Garden het Duitse nazi-regime nog voor kerst 1944 zou vallen. Maar de operatie mislukte. Na de eerste verrassing, bleek de Duitse tegenstand toch te groot te zijn. De Rijnbrug bij Arnhem werd niet veroverd. Op 26 september werd operatie Market Garden officieel gestopt. De geallieerden verloren 17.000 soldaten: 1.500 man sneuvelde, de anderen raakte gewond of werden krijgsgevangen genomen. Aan Duitse zijde sneuvelde tussen de 4.000 en 8.000 soldaten. Er kwamen ook Nederlanders om het leven. Militairen in Britse dienst, maar ook verzetsstrijders en burgers. Mede door het mislukken van Market Garden duurde de Tweede Wereldoorlog in Europa een half jaar langer en maakte het niet bevrijde noordelijke deel van Nederland de Hongerwinter mee. Nederland moest tot 5 mei 1945 wachten op de totale bevrijding.

Wie deden er mee aan Operatie Market Garden?

De luchtlandingen werden uitgevoerd door de Amerikaanse 101ste Airborne Division 'Screaming Eagles', die bij Son en Veghel landde. De Amerikaanse 82ste Airborne Division 'All American' werd bij Grave en Nijmegen gedropt. De 1ste Engelse Airborne Divisie en de Eerste Poolse Onafhankelijke Parachutistenbrigade landden bij Arnhem. De grondtroepen werden gevormd door het Britse 30e Legerkorps. Daarnaast kwamen ook leden van het Nederlandse verzet in actie.

Operatie Market Garden in Oss

De bevrijding van Oss vond plaats in het kielzog van Operatie Market Garden. De vliegroute liep praktisch over Oss en de hele stad zag met verbazing en vreugde op 17 september 1944 de honderden Amerikaanse en Britse vliegtuigen overkomen (**foto 1 en 2**). Ook de geallieerde grondtroepen kwamen hier in de buurt, zij trokken vanaf

Eindhoven via Veghel en Uden richting Nijmegen. Maar door de heftige tegenstand van de Duitsers liep deze aanval al snel vast. Op de Rijksweg onder Grave hoopten de tanks en militairen zich op. Mensen uit de hele regio kwamen kijken en spraken met de geallieerde troepen. Hierbij werd door Ossenaren op 19 september verteld dat de Duitsers op het station van Oss klaarstonden om Amerikaanse of Engelse piloten weg te brengen. Daarop besloten de geallieerden een kleine troepenmacht van de Welsh Guards, bestaande uit twee tanks en een vrachtwagen met soldaten, naar Oss te sturen (**foto 3 en 4**). Bij de Molenstraat en het station werd kort gevochten, hierbij raakte sergeant Brown van de Welsh Guards dodelijk gewond. De Duitsers die zich in de toren van de Visserskerk verschansten, gaven zich na een kort vuurgevecht over. Zowel de Britse militairen als Ossenaren (onder andere van het verzet en brandweerlieden) overmeesterden Duitse militairen en namen hen gevangen. Veel Duitsers in Oss behoorden niet tot de gevechtseenheden, maar hadden ondersteunende functies, zoals bakker en slager. De Britten wonnen en werden juichend ontvangen door de inwoners van de stad (**foto 5 en 6**).

Oss en omgeving na Operatie Market Garden

Na het binnentrekken van de geallieerden verscheen overal in Oss de Nederlandse vlag aan de huizen. De

bezetter leek eindelijk verjaagd. Maar de Britten verlieten aan het eind van de middag Oss weer en op 20 september keerden de Duitsers terug. Want hoewel Oss op 19 september was bevrijd, betekende dat niet dat de stad meteen af was van de Duitsers. Zij waren in de omgeving nog overal aanwezig. Ze schoten op huizen waar vlaggen hingen en haalden voedselvoorraden uit de vleesfabrieken. Na deze gebeurtenissen stuurden de Britten opnieuw troepen naar Oss. De voedselvoorraden waren ook voor hen belangrijk omdat hun opmars was vastgelopen. Tanks kwamen de vleesfabrieken van Hartog en Zwanenberg bewaken (**foto 7 en 8**).

Op 25 september 1944 vielen de Duitsers Oss aan vanuit Heesch. Zij wilden Oss terugveroveren via het zuiden. Langs de Hescheweg en bij het Mgr. Van den Boerpark werd zwaar gevochten. De aanval werd afgeslagen en de Duitsers staken op hun terugtocht meer dan twintig huizen in brand (**foto 9**). De gevechten rondom Heesch, Geffen en Nuland duurden nog tot 28 september voort. Hierbij vielen veel slachtoffers en veel huizen en boerderijen gingen in vlammen op. Ook hierna was het nog een gevaarlijke tijd. De Duitsers waren nog dichtbij, aan de overkant van de Maas en richting 's-Hertogenbosch. De polder was 's nachts niemandsland, waar de Duitsers aanslagen pleegden op de Britse troepen die daar patrouilleerden. Ook schoten de Duitsers vanaf de overkant vliegende bommen (V-1's) af die veel schade aanrichtten. Op 14 januari 1945 viel een V-1 op Lith.

foto 1

foto 3

foto 2

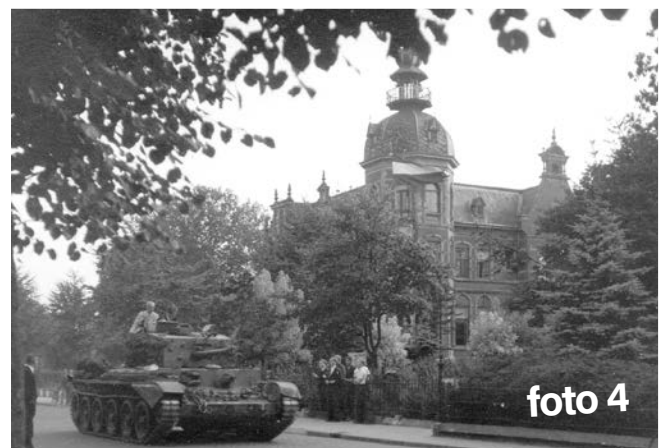

foto 4

foto 5

foto 6

foto 7

foto 8

Twee mensen kwamen om het leven, een tiental raakte gewond. In Herpen kwam op 8 maart 1945 een Duitse V-1 raket neer en raakten tien mensen zwaar gewond. Ook dichtbij Oss vielen bommen. Vanwege deze gevaren sliepen veel mensen vanaf de bevrijding in september 1944 tot aan de overgave van de Duitsers op 5 mei 1945, in schuilkelders. Al die maanden was er gevaar door de strijd in de omgeving en er was gebrek aan kolen en voedsel. Maar de opluchting en blijdschap die de bevrijding meebracht, liet zich niet verjagen.

Vliegveld Keent

Op de hoge uiterwaarden bij de Maas lag vroeger het vliegveld van Keent. Tot de oorlog werd dit kleine vliegveld, eigenlijk maar een grasbaan, maar af en toe gebruikt. In 1933 was er bijvoorbeeld een grote KLM-vliegshow. Maar in 1944 speelde Keent een belangrijke rol, onder andere tijdens Operatie Market Garden. Eerst voor de aanvoer van voorraden, later als basis voor gevechtsvliegtuigen. De geallieerden dropten parachutisten die onder andere bij Grave de brug moesten veroveren en beschermen. Deze militairen hadden voedsel, wapens en munitie nodig. De vliegvelden in de omgeving waren vernield of in Duitse handen. Maar gelukkig lag in Keent, dicht bij de frontlijn, een klein en bijna vergeten vliegveld (**foto 10 en 11**).

Britse militairen maakten het vliegveld groter: ze verlengden de landingsbaan, dempten sloten en verwijderden heggen. Op 25 september 1944 landden twee Amerikaanse C-47's (ook bekend als Dakota's of Skytrains). Een dag later werd het heel druk op het vliegveld. 209 Skytrains landden met een tussentijd van minder dan een halve minuut. Ze brachten luchtafweer, 132 jeeps met 75 aanhangers, 31 motorfietsen, 12.000 kilo munitie, 30.000 kilo voedselpakketten, 882 soldaten en 5 oorlogscorrespondenten. Nog diezelfde avond keerden alle 209 vliegtuigen veilig terug in Engeland.

Vanaf eind september 1944 kreeg het vliegveld Keent een militaire functie voor Britse en Canadese gevechtsvliegtuigen, met als code B.82. Ruim een maand is het vliegveld Keent intensief gebruikt door acht squadrons gevechtsvliegtuigen, met 160 piloten en 1.240 man grondpersoneel en zo'n 120 Spitfires en Tempests. Het was een gevaarlijke tijd. Bij enkele Duitse bombardementen kwamen dertien militairen van het grondpersoneel om het leven. Een Duitse FLAK-eenheid (Flieger Abwehr Kanone) schoot in deze dagen twee in Keent gestationeerde Canadese piloten neer en op 2 oktober 1944 stortte een Canadees Spitfire-gevechtsvliegtuig neer bij Keent nadat het was neergehaald door Duitse jachtvliegtuigen. De piloten overleefden het niet. Ook Poolse militairen hebben een grote rol gespeeld in de Tweede Wereldoorlog. Eind september 1944 kregen Poolse militairen de opdracht om Airstrip B.82 en de strook

tussen Grave en Ravenstein te verdedigen. Vier van hen kwamen in één week ongelukkig aan hun eind. Een van hen kwam om het leven bij het schoonmaken van een pistool en drie van hen werden neergeschoten omdat ze werden aangezien voor Duitsers, omdat ze het Engelse wachtwoord met een accent uitspraken.

Fotograaf Leo van den Bergh

Leo van den Bergh (1912 - 2009) was de eerste beroepsfotograaf van Oss. Hij legde zich kort voor de Tweede Wereldoorlog toe op de fotografie. Hij was oprichter en eigenaar van de fotowinkel op de Heuvel in Oss en maakte onder andere pasfoto's, reclamefoto's en bruidsreportages. Hij zag tijdens de mobilisatie van 1939 en 1940 Hollandse militairen de stad intrekken en fotografeerde hen. Tijdens de bezetting in de Tweede Wereldoorlog mocht hij zijn camera niet gebruiken, maar onopgemerkt maakte hij toch af en toe foto's van Duitse militairen die oefeningen in de stad houden. Hoewel hij in 1977 officieel met pensioen ging, was hij tot maart 2007 (toen de zaak sloot) bijna dagelijks in de winkel te vinden. Was hij niet in de winkel, dan maakte hij wereldreizen om ook de wereld buiten Oss op de gevoelige plaat vast te leggen. Van deze fotoseries maakte hij prints die hij in de zaak tentoonstelde. Drie jaar na zijn overlijden, in 2012, schonk zijn familie zijn negatieven en prints aan het Stadsarchief Oss.

Van de vele foto's die Leo van den Bergh maakte, zijn die uit de bevrijdingstijd in Oss het meest bekend. Hij woonde toen aan de Molenstraat 44 in Oss. Hij zat dus met zijn neus én fototoestel bovenop de gebeurtenissen. Een groot deel van zijn bevrijdingsfoto's maakte hij vanuit huis. Deze bijzondere Osse bevrijdingsfoto's zijn de hele wereld overgegaan. Dankzij deze foto's is goed te zien wat er toen allemaal gebeurd is (**foto 12**).

Nu

Nu zijn we driekwart eeuw verder. Oorlog is voor velen inmiddels iets van generaties geleden, iets van ver weg, iets wat hier toch nooit kan gebeuren. Althans, zo wordt vaak gedacht. Maar die in 1944 herwonnen vrijheid, een vrijheid die we nu alweer 75 jaar koesteren, is een uniek gegeven in de Europese geschiedenis. Nooit was er in ons land zo'n lange periode geen oorlog. Daarom moeten deze verhalen nog steeds verteld worden en de beelden getoond worden. Daarom moet telkens weer worden uitgelegd hoe uniek onze vrijheid is.

Bijschriften bij de foto's

1.

17 september 1944: Operatie Market Garden is begonnen. Er komen veel vliegtuigen over Oss, die vanuit Engeland op weg zijn naar Arnhem. Fotograaf Leo van den Bergh maakte hier vanuit zijn huis verschillende foto's van. Op deze foto zie je een deel van het postkantoor dat vroeger aan de Molenstraat stond met daarboven de vliegtuigen. Daarachter zie je nog de torens van de Grote Kerk en de Visserskerk.

Foto: Leo van den Bergh, collectie Stadsarchief Oss

2.

17 september 1944: De vliegtuigen hebben hun missie volbracht en zijn op weg terug naar hun basis in Engeland. Rechts zijn de schoorsteen van de tapijfabriek Bergoss en de toren van de Visserskerk te zien. De rookwolk die links daarvan opstijgt, is afkomstig van een Brits zweefvliegtuig, een glider met manschappen, dat in de polder is neergekomen en door hen in brand is gestoken.

Foto: Leo van den Bergh, collectie Stadsarchief Oss

3.

Op 19 september 1944 komen twee tanks en een vrachtwagen van de Guards-divisie naar Oss. Zij maken zich los van het konvooi dat op weg is vanuit België naar Arnhem en dat bij Reek vaststaat door de tegenstand van de Duitsers, een stuk verderop. Op deze foto zijn twee Britse soldaten op de hoek van de Molenstraat en Boterstraat in gevecht met Duitse militairen die zich bij de spoorwegovergang hebben verschanst. De Britse militairen liggen tegenover het huis van de fotograaf, bij de kruising van de Boterstraat en de Molenstraat. De man met de fiets wordt al snel naar een veiliger plaats verwezen. Sergeant Brown wordt bij dit gevecht neergeschoten.

Foto: Leo van den Bergh, collectie Stadsarchief Oss

4.

Op het gemeentehuis (nu Museum Jan Cunen) aan de Molenstraat wappert na de komst van de geallieerden op 19 september 1944 al snel de Nederlandse vlag.

Foto: Leo van den Bergh, collectie Stadsarchief Oss

5.

Duitse militairen worden opgepakt door de Britten, maar ook door leden van het verzet. Veel Duitsers in Oss horen niet tot de gevechtseenheden, maar hebben ondersteunende functies. Waarschijnlijk zijn zij ook blij dat de oorlog is afgelopen.

Foto: Leo van den Bergh, collectie Stadsarchief Oss

6.

Op het pleintje bij de Visserskerk aan de Berghemseweg heeft de Britse bevrijdingsmacht zich verzameld met de Duitse gevangenen. De tank op de voorgrond is van cap-

tain O'Donovan, links is de tank van sergeant Edmunson te zien. Op de tanks zitten zowel de bevrijders als de overwonnen Duitsers. Veel Ossenaren komen kijken.

Foto: Leo van den Bergh, collectie Stadsarchief Oss

7.

Aan het eind van de middag, rond een uur of zes, verlaat de kleine bevrijdingsmacht Oss weer. Ze worden uitgezwaaid bij het kruispunt Molenstraat/Stationsstraat (nu de Spoorlaan).

Foto: Leo van den Bergh, collectie Stadsarchief Oss

8.

De geallieerde voertuigen rijden via Eindhoven, Veghel en Uden richting Nijmegen en Arnhem. Deze route wordt door de felle gevechten en vele doden 'Hell's Highway' genoemd. Het konvooi wordt tot stoppen gebracht bij Reek doordat een stuk verderop felle tegenstand is door de Duitsers. Veel Ossenaren gaan naar het konvooi kijken en Leo van den Bergh maakte hier op 21 september bij Reek foto's van.

Foto: Leo van den Bergh, collectie Stadsarchief Oss

9.

Op 25 september 1944 vielen de Duitsers Oss aan vanuit Heesch. Er werd hard gevochten. De aanval werd afgeslagen en de Duitsers staken op hun terugtocht meer dan twintig huizen in brand. Dit zijn de restanten van villa 'De Ruwerd' aan de Hescheweg.

Foto: Leo van den Bergh, collectie Stadsarchief Oss

10.

Het kleine vliegveld van Keent werd aan het eind van de Tweede Wereldoorlog intensief gebruikt. Op 26 september 1944 brachten honderden Dakota's van de United States Air Force (USAF) luchtafweer, jeeps, motorfietsen, munitie, voedselpakketten en soldaten.

Collectie Wim Boeijen, Schaijk

11.

Vliegveld Keent kreeg een militaire codenaam: B 82 en werd vanaf eind september 1944 gebruikt door gevechtsvliegtuigen van de Britten en Canadezen. Hier zijn Spitfires van het Britse 130 RAF-squadron te zien.

Collectie Wim Boeijen, Schaijk

12.

Fotograaf Leo van den Bergh poseert bij een stapel zware granaten ergens langs een polderweg ten noorden van Oss. Na de bevrijding van Oss hebben de Britten voorraden munitie en brandstof aangelegd voor de verdere opmars.

Collectie Stadsarchief Oss

- Wanneer is Oss bevrijd?

- Waarom is dat een andere datum dan 5 mei, waarop in Nederland de landelijke bevrijdingsdag wordt gevierd?

- Militaire 'operaties' in de Tweede Wereldoorlog, maar ook nu nog, hebben meestal een Engelse naam. Hoe heette deze operatie?

- Herken je nu nog iets van Oss op de foto's van Leo van den Bergh? Bijvoorbeeld gebouwen of straten. Als je die straten niet zo goed kent, kun je ook op google streetview kijken.

- Ben je wel eens in Keent geweest? Wist je dat daar vroeger een vliegveld was?

- Welke foto uit deze les vind je het mooist of meest bijzonder? Leg in ongeveer 10 regels uit waarom je dat vindt.

Les 2

75 JAAR

VRJHEID

Donderdag 19 september 2019

Herdenking Marketgarden in Oss. Viering 75 jaar bevrijding

Op dinsdag 19 september 1944 is Oss bevrijd. Dat is dit jaar 75 jaar geleden. Het einde van de Tweede Wereldoorlog in Oss wordt op donderdag 19 september 2019 om 12.00 uur officieel gevierd en herdacht bij het monument voor Vrijheid, Verdraagzaamheid en Vrede aan de Prof. Regoutstraat in Oss. Dit is een herdenking met sprekers, muziek en kransleggingen. Hieraan nemen ook 32 Canadese Cadetten deel. Er is een korte route met historische voertuigen door het centrum van Oss. Deze route start tussen 11.00 / 11.30 uur bij Vivaldi in Oss en gaat via de Molenstraat over de Burgwal naar het monument aan de Prof Regoutstraat.

Mocht u willen komen kijken naar de voertuigen en/of deelnemen aan de herdenking, of meer informatie hierover willen, dan kunt contact opnemen met Anja Kleinpenning van de gemeente Oss: A.Kleinpenning@oss.nl

Adje van den Bergh (het jongere broertje van de fotograaf) heeft een Nederlandse vlag uit het ouderlijk huis gehaald om de bevrijding te vieren. Rechts op de foto loopt een Engelse militair gezellig kletsend met twee meisjes mee. 19 september 1944. Foto: Leo van den Bergh, collectie Stadsarchief Oss

Les 3

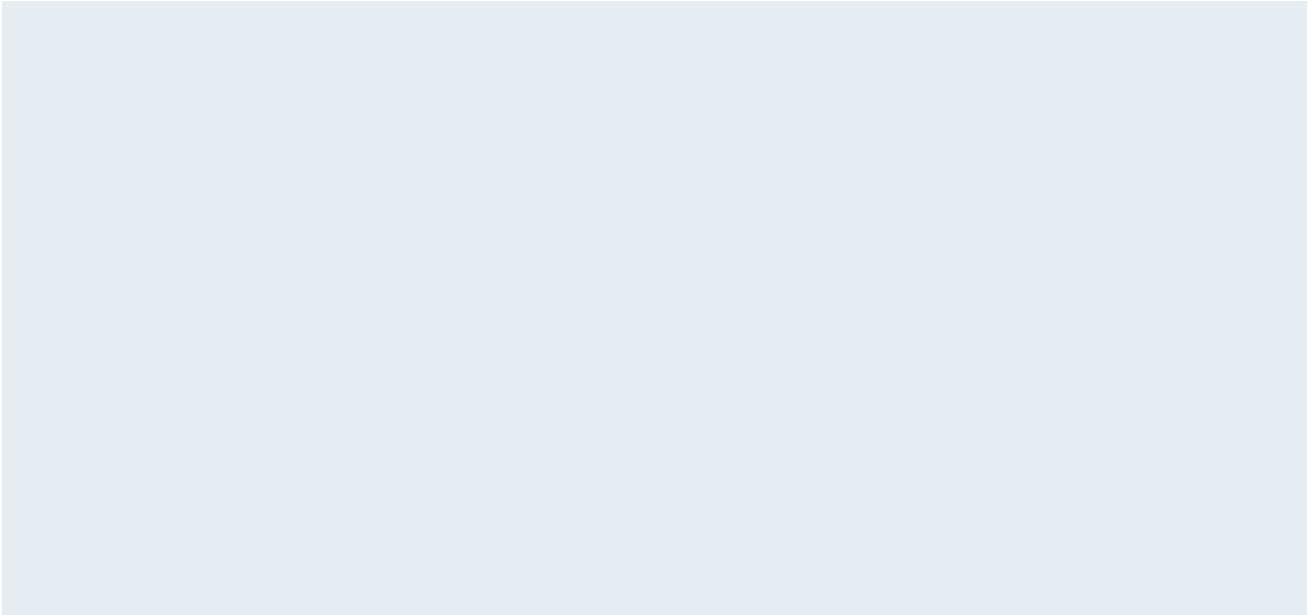
75 JAAR

VRJHEID

Suggesties voor een verwerkingsles

- Hoe zou iemand van jouw leeftijd die dag van de bevrijding in Oss beleefd hebben? Wat heb je gezien, hoe voelde je je? Schrijf een brief van ongeveer 250 woorden (een half A4tje) naar een verre vriend, alsof je er toen zelf bij geweest bent.

- Vind je dat de Tweede Wereldoorlog en andere oorlogen en bevrijdingen wel of niet moeten worden herdacht? Waarom wel of niet?

- Hoe zou je dit willen herdenken?

Meer weten?

Kijk voor meer informatie, films en beeldmateriaal over Operatie Marketgarden op:

- Operatie Market Garden op SchoolTV (5 minuten): www.schooltv.nl/no_cache/video/crid/20091214_arnhem03
Of zoek op www.schooltv.nl op: Market Garden
- Serie 13 in de oorlog, aflevering Arnhem (21 minuten): schooltv.nl/video/13-in-de-oorlog-arnhem-1
Deze serie is ook op dvd te koop.
- IS Geschiedenis: www.isgeschiedenis.nl
(zoek op: Market Garden)
- 'Digitaal monument' Market Garden: www.marketgarden.com

Kijk voor meer informatie over de Osse geschiedenis op:

- www.stadsarchiefoss.nl, onderdeel Osse historie.
- www.stadsarchiefoss.nl, onderdeel Educatie, hier staat het boekje 'Wat is het je waard'
- www.stadsarchiefoss.nl/collectie, onderdeel Beeldcollectie, hier staan nog meer foto's van Leo van den Bergh
- www.ossecanon.nl
- www.bhic.nl

Colofon

stadsarchief oss

adres Peperstraat 12 - 5341 CZ Oss
t 0412 629 101 e stadsarchief@oss.nl
www.stadsarchiefoss.nl - entree gratis

Augustus 2019

Foto's: Collectie Stadsarchief Oss en Collectie Wim Boeijen, Schaijk

Vormgeving: Vormgeving en Publicatie gemeente Oss

